

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrt leta . . . „ 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . „ 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravnništvo:

Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petitvste:
pri večkratnih oznanilih
— popust —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure popoldne.

9. številka.

Maribor, dne 30. januarja 1920.

Letnik XII.

Nemci in Lahi.

Najnovejša „Deutsche Grenzwehr“ je prinesla dolgo poročilo o našem sporu z Lahi, ne oporeka o-pravičenosti naših zahtev na Primorskem, toda zravou-ovdaj, da so ravno tako upravičene tudi nemške zahteve po naših krajih. Temu moramo odločno in ta-koj ugovarjati, ker bajka da so načela, katera pro-glašamo napram Lahom na Primorju različna od na-šel, po katerih se ravnamo napram Nemcem na se-veru, se ne sme vzgojiti in se ne sme vzdržati ni eden dan.

Mi zahtevamo na severu in na jugu načeloma in odločno pravico samoodločbe naroda. Kako se ta samoodločba izrazi in izvršuje, je odvisno od razmer. Na Primorskem je naše ljudstvo narodnostno večino-ma zrelo in zavedno. Imelo je vsaj po deželi sloven-ske šole, imelo pravice pri uradih, izvzemši mesta Gorice, Trsta in nekaterih točk po Istri, je bilo Ita-lijanom uradno enakopravno. Ker je torej ljudstvo za glasovanje zrelo in sposobno, naj potem glasovanja izreče, kam hoče pripadati. Enako pravico samoodloč-be mora imeti slovensko ljudstvo na severni meji. A tukaj so razmere drugačne. Ljudstvo ni imelo šol, ni imelo pravic po uradih, živelo je pod silnim nemškim gospodarskim, socialnim in kulturnim pritiskom. Ra-di tega se narodna zavednost ni mogla razviti in bi-lo bi nesmisel, ako bi dal na glasovanje ljudstva ne-ko zadevo, o kateri ljudstvo pojma nima in imeti ne more. Ako bi dali na ljudsko glasovanje, bi se mar-sikje ljudstvo izreklo, da samoodločbe noče in je raje nadalje podvrženo Nemcem. Saj je Radgona n. pr. po velikanski večini slovenska, pa bi v slučaju glasova-nja se najbrže ne hotela izreči za samoodločbo, am-pak za nadaljno nemško sužnjost. Da rabimo priliko: bilo bi tako, kakor da bi mladoletnemu otroku, ki je bil kmalu po rojstvu oddan tujim ljudem in matere nikdar niti poznal ni, dali na prosto, če hoče priznati mater in se vrniti k nji ali ne. Ljudstvu ne smemo dati samo pravice, da se izreče za samoodločbo, am-pak mu moramo tudi dati samoodločbo in to tudi v slučaju, ako bi jo na kakšni točki vsled svoje suženj-ske vzgoje in nevednosti ne hotelo. To stališče velja za našo mejo na jugu, kakor tudi na severu.

V slučaju, da pridejo Slovenci na Primorju pod laško gospodstvo, zahtevamo za njo popolno možnost, da ohranijo svojo narodnost. Isto priznamo tudi Nem-cem, ki so prišli pod našo vladu. Ne priznamo pa pra-vice, da bi se nemškutarji ne smeli vrniti v naročje svoje narodnosti. Na Primorju zahtevamo za Sloven-ce slovenske šole, ravno isto pravico pa priznamo i Nemcem v naši državi. Ne priznamo pa nemškutar-jem pravice, da bi smeli še nadalje v tem duhu vz-gajati otroke. V naši državi imajo Nemci nemške šole, zaprie, oziroma preustrojile so se samo ponemče-valnice. Na jugu pa zapirajo Italijani slovenske šole, kjer bi se slovenili laški otroci, sploh ni bilo. Mi za-htevamo za slovenske kraje na jugu slovenske urad-nike, isto pravico priznamo tudi Nemcem po nemških krajih. Ker pa v Sloveniji ni nobenih nemških krajev ki so obstajale za slovenske otroke, poslovenovalnic, — celo znano Kočevje je dvojezično, naša mesta so pa kvečjemu močno nemškutarska z malo primesjo Nem-cev — jim tudi ne moremo dati lastnih uradnikov. A pač pa naj se nastavijo povsod, kjer živi večje števi-lo Nemcev, uradniki večji tudi nemškega jezika. — Nemci naj imajo v naši državi popolno državljansko enakopravnost in naj uživajo vse ustavne svoboščine in pravice: svobodo tiska, zborovanja, združevanja, volitev itd., pod edinim pogojem, da se čutijo naši državljani. Med nami in Nemci ni več načelnega pre-pira, prepir bo samo še za nemškutarje. Kakor hitro se Nemci odrečejo tudi njim, smo lahko najboljši pri-jatelji in zavezniki.

Eden boj je končan, pričinja se drugi, namreč boj med Jugoslovani in Italijani za Adrijo! Ako ho-čejo biti Nemci pametni, je njihovo stališče jasno. V sporazumu z Jugoslavijo dobe mirnim načinom, po-tom svoje kulturne in gospodarske sile, trgovski pri-stop do Adrije, ako pa mi v boju z Italijani podleže-mo, bo obvladala jadransko vsteno in severno obal italijanska rasa in za Nemce bo to morje izgubljeno za vedno. Povdarimo pa še enkrat, da vsako dobro razmerje z Nemci je mogoče samo za ceno, da se od-rečejo naših nemškutarjev in oni Nemci, ki živijo v na-ši državi, priznavajo našo državnost.

Dr. Korošec ministrom.

Dr. Korošec je zopet poslal na naše ministre tri pisma: finančnemu ministru radi prepočasnega ura-dovanja carinskega urada, poštnemu ministru zaradi slabih poštne razmer v Sloveniji in vojnemu mini-stru glede pomanjkanja dušnega pastirja za katoliške vojake.

1. Prepočasno carinsko uradovanje.

Pismo dr. Korošca finančnemu ministru se o-brača proti prepočasnemu carinskemu uradovanju, ki je velika nevarnost za razvoj našega narodno-gospo-darskega življenja. Carinski uradniki so splošno ne-zmožni za svojo delo ter silno ovirajo promet. V Za-

grebu se je n. pr. za ocarinenje 43 vozov rabilo 42 dni, ocarinilo se je povprečno 1 voz na dan. V Bre-žicah je čakalo 31 voz soli skoro cel mesec december na ocarinenje. V Mariboru carinski urad ni pustil potrebnega razstreljiva v rudnik Trbovlje, dasi so razstreljiva carine prosta. Carina v Dravogradu pred Božičem ni prepustila premoga v Celovec, za katerega dobivamo kvas. Slovenija je zato pred Božičem o-stala brez kvasa. Carinski urad v Mariboru uradu-je drugače nego oni v Spiljah, vsled tega se nešteto-krat zgodi, da pošlje carinski urad v Mariboru cel vlak proti meji, a carinski urad v Spiljah zavrne cel vlak nazaj v Maribor. V Mariboru, Ljubljani in Za-

LISTEK.

Lj. Stražnik.

Izpod tujčevega jarma.

(Konec.)

Vsa gonja za Reko je umetno zaneten ter pod-pihovan ogenj, ki bo ugasnil, ko bodo padli vodje. Da ta čas ni več daleč, zato že dolgo časa skrbe in bodo skrbeli laški socialisti. Pri nobeni slavnosti, prireje-ni od patriotov, ne manjka trikolore z napisom „Fiume italianissima.“ Listi prinašajo slike, kako se reške gospe oklepajo laških častnikov in čet. To je baje bi-lo takrat, ko so grenadirji, takozvana „brigada kra-jičev“, odšli iz Reke.

Omenim naj še eno sliko: Ozemlje Reke. Iz tal se vzdigujejo križi laških grobov. Za njimi pa se vz-diguje okostje mrtvega laškega „heroja“, na glavi i-ma čelado, roko ima stegnjeno po Reki, pod sliko pa so napisane besede: „Ne, jaz se ne ganim!“ S taki-mi hujskarijami si hočejo pridobiti nad vojsko neje-voljno ter v teku vojske trpeče ljudstvo. Pri teh kari-katurah pa ne puste na miru niti Wilsona. Rišejo ga

kot generalissima Jugoslovanov, iz žepa mu gleda steklenica žganja.

Videl sem tudi naslednjo sliko: V kotu majhne sobice stoji postelj Avstrije, skovir nad posteljo vika „Crepa!“ Sredi sobe stoji Wilson ter pestuje v pleni-ce zavito novorojeno dete Jugoslavijo. Pri postelji pa stoji velika knjiga oporoke z besedami: Zapuščam svojemu legitimnemu otroku Jugoslaviji Trst, Reko, Cedad, Gorico, Videm itd.“ Wilson deteta povprašuje: „Hočeš tudi Rim?“ Kakor je vse grozno velika neum-nost, se mi vendar zdi omenjenja vredno.

Razmerje med Francijo in Italijo je tudi samo na videz prijazno. Znani so dogodki na Reki. A tudi drugod se spopadejo Francozi in Lahi. Tako mi je laški desetinik pred odhodom pripovedoval, da so se v Bruselju sprli, streljali s strojnimi in da je bilo 30 mrtvih Francozov ter 18 Lahov. Množina mrtvih Francozov je večja, pa saj mi je to pravil — Lah!

Zopet sem doma!

Po vožnji po Italiji in Nemški Avstriji, koder smo gledali dokaj žalostne razmere, smo došli na svo-je domove. Nemška Avstrija se nam zdi kakor kak v blato zavožen voz, ki se pri vsakem poskusu dvigan-ja vedno bolj pogreza, kar pa nikakor ni nov pojav,

grebu stopi vedno na stotine voz za ocarinenje 5 do 15 dni, medtem ko splošno voz silno primanjkuje. Če-le pokrajine nujno potrebujejo material za zgradbe, premičnine, železnino, a da material ne pride, je več-jidel kriva carinska uprava, ki brezobzirno duši ves promet. Železniška uprava ima vsled tega ogromne zaostanke tovara, n. pr. v Mariboru je lansko leto 1. oktobra zaostalo 660 vozov, letos 1. januarja 673 vo-zov. Kako ogromna škoda vsled tega nastaja, je lah-ko uvideti. Blago je v inozemstvu ponajveč plačano, a ne more v Jugoslavijo, v Jugoslaviji pa vlada po-manikanje in se vsled tega cene vedno višje, n. pr. za sol. Razen tega se ogromno blaga po poti pokva-ri, oziroma izropa, kar na ceno silno vpliva. Carinar-sivu manjka organizacije, vsa navodila dohajajo iz Beograda, a deželna delegacija financ nima nikakega vpliva. Dr. Korošec poziva ministra za finance, da tem razmeram v carinski službi posveti svojo pozor-nost in ukrene, da se ti nedostatki odpravijo kar naj-hitreje.

2. Slabe pošne razmere v Sloveniji.

Poštnemu ministru dr. Lukinču je poslal dok-tor Korošec pismo s to-le vsebino: V teku zadnjih me-secev so se pošne razmere na deželi zelo poslabša-le. Donašanje, oziroma dovažanje pošte se je marsi-kje znatno skrcilo, raznašanje pošte po poštnem o-krožju marsikje popolnoma opustilo ali tudi vsaj skr-čilo. S tem se prizadeva našemu ljudstvu velika škoda v gospodarsko-trgovskem in kultur-nem oziru. Nazadovanje pošnega obrata pomeni za nas, da se nas siloma tlači v gospodarsko-trgovskem in kulturnem oziru za 20 do 30 let nazaj. Vzdrževan-je pošnega obrata na dosednji višini bi sicer v se-danjih časih pomenilo nekoliko več izdatkov, a ti bi se bogato poplačali z zavestjo, da je država storila vse za gospodarski in kulturni napredek našega ljud-stva.

3. Dušno pastirstvo za katoliške vojake.

Vojnega ministra generala Hadžiča opozarja dr. Korošec v svojem pismu na pomanjkanje dušne-ga pastirstva za katoliške vojake in zahteva odpono-č: V mnogih garnizijah, kjer so tudi vojaki katoličani, ni niti enega katoliškega duhovnika, ne civilnega, ne vojaškega. Ti katoliški vojaki ne morejo izpolnjevati svojih verskih dolžnosti. Zlasti težko in neprijetno ču-tijo ta pomanjkanje v težki bolezni. Če v takih garni-zijah umre katoliški vojak, ni na pogrebu niti kato-liškega duhovnika. Med katoliškimi vojaki vlada ne-zadovoljnost, ki bi se mogla prenesti na njihove sta-riše in na ves katoliški del našega naroda. Ker je v korist naše armade, da med vojaki vlada zadovolj-stvo in ker državna uprava nima pravice, da drža-vljanom, če so tudi vojaki, brani, oziroma jim ne da priložnosti, da izpolnjujejo svoje verske dolžnosti in dobivajo v bolezni in na smrtni postelji tolažbo svoje vere, prosi dr. Korošec ministra, da vprašanje kato-liškega dušeskrbja pri katoliških vojakihi (tako reši v korist armade, države in v korist vsakom katoliške veroizpovedi.

ampak stari grehi. „Wir sind arm und klein gewor-den“, je povedal nek beljaški urednik ujetnikom-vr-njencem. Kljub temu moram reči, da so nas jugoslo-vanske ujetnike sprejemali in pogostili kot lastne ter nam želeli srečne vrnitve na svoje domove. Dobro bi bilo, ako bi tudi tukaj bil kdo tako prijazen in ujetni-kom-vrnjencem povedal kaj o novi državi. Mislim, da bi imel povedati za ujetnike razveseljivejše reči, kot Nemci s svojim „arm und klein.“

Gledal sem vse to življenje od konca do kraja svojega ujetniškega življenja, gledal in pisal frag-mente. Zbral sem po mojem mnenju najvažnejše in is-to podal, kakor sem že uvodoma omenil, da izve jav-nost o trpljenju naših. Mnogo sem črtal. Ako se mi je vse posrečilo tako, kot bi bil to rad, ne vem. Naj je omenim en svetel moment ujetniškega življenja. Ta je bil, kadar smo se pri kupici orvietskega vina ziru-žili in zapeli pesmi troinenega naroda. Pri kileh

Onam, onamo za brda ona

Pogažen konjima klikuje jug,

smo vsi prav dobro vedeli, da ta jug ni več Kosovo, ampak Jadran in Reka. Kdor misli, da je v ujetnikih narodna zavest zamrla, se moti.

To so spomini in prvi utisi ujetnika-vrnjenca v novo domovino.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Glede jadranskega vprašanja je stavila ententa Jugoslaviji sledeči ultimatum: 1. Reka naj ne bo neodvisna država, ampak mesto se postavi pod garancije zveze narodov; 2. Sušak pripade Jugoslaviji; 3. nova meja bi naj zagotovila po suhem zvezo med Reko in Istro ob obali tako, da bi šla železnica Reka-Ljubljana po jugoslovanskem ozemlju; 4. Trst bi naj bil zavarovan z okolice s pomočjo Wilsonove črte; 5. Zader bi naj bil v svojih občinskih mejah neodvisna država pod garancijo zveze narodov; 6. Italija dobi Valono in mandat nad Albanijo. Posebna vladavina se upostavi za ona okrožja v Albaniji, ki bi pripadla Jugoslaviji; 7. Italiji pripadejo otoki: Lošinj, Pelagruž in Vis, vse druge dobi Jugoslavija; 8. demilitarizirajo se vsi otoki v Jadranskem morju.

Nata ententin ultimatum je odgovorila po beograjskih poročilih naša vlada z izjavo, da se Beogradu predloženi načrt rešitve jadranskega vprašanja ne more smatrati kot akt mirovne konference, temveč le kot pritisk, ki sili v podpis londonskega pakta. Radi tega dejstva nima Jugoslavija nikakega vzroka, da bi odstopila od stališča, ki ga je zavzel in predložil Wilson v zadevi jadranskega vprašanja.

Amerikanske vesti zatrjujejo, da ni Amerika doslej prav ničesar izpremenila glede jadranskega vprašanja od Wilsonove poslanice sem. — Amerika se bo strogo držala dogovora z Jugoslavijo in njenih teritorialnih zahtev ob Jadranu. Ako bi pa ententa predručala rešitev jadranskega vprašanja proti Wilsonovem načrtu, bi se to zgodilo brez udeležbe Zedinjenih držav.

Zavezniki naprošajo Italijo, kakor to sporoča ministrski predsednik Nitti sam, naj še počaka nekaj časa, predno zahteva izvršitev londonske pogodbe. Ententa bo skušala v tem času za braniti nove korake v prid Italiji, ki naj zaupa v angleško in francosko pomoč.

Dr. Smodlaka Josip odpotoval. — Brzjav je prinesel novico, da je odpotoval iz Pariza dr. Smodlaka, baje ker je njegovo stališče bilo tako različno od stališča drugih delegatov, da je bilo njegovo sodelovanje z drugimi nemogoče. Dr. Smodlaka je zastopnik Splita in razumemo, da mu je njegovo rodno mesto najbolj pri srcu. Politično nepravilno je pa bilo, ako je mislil, da najlažje reši Dalmacijo, če se takoj brezpogojno odreče Gorici in Trstu. Ravno obratno! Ako bi bili takoj vse težišče diplomatičnega boja prenesli na Gorico in Trst, bi bili dobili Dalmacijo in Reko veliko lažje. Naše zahteve se opirajo na načelo narodnosti in na tej točki ne moremo odjenjati ničesar. Uklonimo se lahko edino le sili. Če začnemo brantati s tem načelom, smo dali iz rok edino orožje, katere imamo. Nasprotno naziranje nekaterih Dalmatincev nikakor ni bilo v korist naši stvari.

Italija.

Po Italiji se močno širi revolucionarno gibanje, katerega podžiga ruski denar.

Železničarska stavka še traja v Italiji dalje brez posebnih nemirov in izgrediv. V Trstu samem stavka 3500 železničarjev.

Splošna stavka, ki je trajala v Pulju 15 dni, se je končala te dni. Delavci se zopet započeli z rednim delom.

Madžarska.

Madžarska bo podpisala mirovno pogodbo baje le pod tremi pogoji: 1. da se izvede ljudsko glasovanje v Ogrski odvzetem ozemlju; 2. prost gospodarski promet se mora uveljaviti med Madžarsko in pokrajinami, katere je odstopila; 3. zagotoviti se morajo narodne pravice madžarskim manjšinam, bivajočim v sedaj ogrskem ozemlju.

Po mirovni pogodbi se bo obsegala Ogrska 100.000 kvadratnih kilometrov in 8 milijonov prebivalstva. Izgubila bo 40 večjih mest in 14.000 kilometrov železnice. Ogrska mora odstopiti sosednim državam dve tretjini goved in polovico svojih konj in prešičev. Od prejšnje industrije ostane Madžarski tako malenkost, ki je toliko, kakor' ena velika ničla.

Madžarska je že izvedla volitve. Po dosežaj znanih rezultatih so dobili: Krščansko socialno združenje 61 mandatov, stranka malih kmetov 55, socialna demokracija 4, nestrankarji 2 in krščansko socialna gospodarska stranka 1 mandat. Ožjih volitev bo 26.

Anglija.

Po angleški Indiji, kjer je bilo zadnjem času več vstaj, so začeli boljševiki s svojo agitacijo. V Buhari in Kivi se že zbirajo boljševiške čete. V Taškentu in Ashabadu stoje rdeči polki. V Parziji napreduje boljševiška misel in gibanje. Vsi obmejni kraj Indije so podžgani z ognjem boljševiške propagande. En del Mezapotamije je že proglasil svojo neodvisnost. Turške čete v Mali Aziji so v zvezi z ruski boljševiki. Ta resni položaj za angleško Indijo je nagnal vse angleške vojaške in mornariške šefe v Pariz na toždevno posvetovanje.

Rusija.

Vrhovno poveljstvo nad boljševiško armado, ki bi naj započela ofenzivo proti Poljski, je prevzel general Brusilov. Brusilovov sin je bil ustreljen na povelje Denjškina, radi tega je stopil oče v službo boljševiških čet.

Zmage ruskih boljševikov. Ruske boljševiške armade so pridle do rusko-kitajske meje, zavzele mesto Irkutsk v katerem se je nahajal general Kolčak, poveljnik uporniških čet, ujele Kolčaka

in njegove ministre ter jih vrgle v mestne zapore. Boljševiki so v Irkutsku zaplenili sedem vagonov srebra.

Amerika.

Wilson bo sklical prihodnje dni kongres, ki bi naj odobril posojilo 150 milijonov dolarjev za nabavo živil za Avstrijo, Poljsko, za druge evropske države in Armenijo.

Kandidaturo za predsedniško mesto Zedinjenih držav je sprejel Hoover, ki je bil izvoljen tudi soglasno predsednikom mednarodnega delovnega urada.

Dnevne vesti.

Naša pristašem! Iz raznih krajev prihajajo vesti, da pristaši JDS in Samostojne kmetijske stranke prihajajo k našim pristašem in jim pod različnimi pretevezami izvajajo podpise. Pravijo jim, da gre za protest proti mirovni konferenci itd. V resnici pa hočejo imeti podpise za svoje kandidatne liste za občinske volitve! Nihče ne sme biti na dveh volivnih listah zapisan! Dragace se črta na obeh. Nihče tudi ne sme dveh kandidatnih list podpisati. — Nasprotniki hočejo predvsem v malih občinah dobiti vsaj toliko podpisov, da jim bo mogoče sestaviti kandidatno listo. Preprečiti hočejo, da bi oni naši pristaši, ki podpisujejo njih volivno listo, ne mogli kandidirati na programu VLS. Načrt naredbe, ki smo jo objavili v „Gospodarju“, še ni izdan in ni še stopil v veljavo. Naj torej vsak naš pristaša, ki je v zmoti podpisal listo nam nasprotnih stranke, napravi svojo dolžnost! Napiše naj lastnoročno izjavo, da preklicuje svoj podpis in naj da izjavo potrditi po dveh pričah. Če bomo takoj v začetku odločno nastopili, te liberalne volivne sleparije ne bodo imele uspeha!

Dvigimo protest zoper zločinsko postopanje pariških gospodov napram našemu narodu in državi. 900.000 hočejo vreti v žrelo Lahom. Določiti nam hočejo take meje, da bi nas Italija lahko napadla, kadar bi hotela, a mi ne bi se mogli braniti. Staviti nam hočejo take pogoje, da bi bili gospodarsko popolnoma odvisni od Italijanov, ter bi se na slovenskih zemljah ne mogla razvijati industrija. Protestirajte na vseh shodih, protestirajte naj vsako društvo in vsaka občina, protestirajte vsi! Proteste pošiljajte takoj na: Okrajni odbor Narodnega sveta za neodrešeno domovino, Maribor, Narodni dom, odkoder se pošljejo takoj v Beograd ministrskemu predsedniku Davidoviču.

Izrednim profesorjem na ljubljanski univerzi sta imenovana: dr. Franc Lukman za historično dogmatiko, dr. Matija Slavič za biblično vedo stare zaveze. Castitamo!

Duhovniška vest. Župnijo Kostivnica je dobil tamošnji provizor dr. g. Ivan Luskar, to je nastopi 1. februarja.

Kmetijska družba. Liberalci in Samostojni nočejo z mahinacijami in ovinkarstvom doseči to, kar ne morejo po ravni in poštenj poti. Ker je večina delegatov za volitve v Kmetijsko družbo v rokah ljudske stranke, oziroma Kmetijske zveze, se sedaj trudijo ponekod izvršiti nove volitve delegatov, ker upajo na ta način več svojih ljudi spraviti v krog delegatov. Iz Ljubljane so se na razne podružnice poslali dopisi, v katerih se predpisuje nova volitev delegatov, češ, da prej izvoljeno število ne odgovarja sedanjemu stanju članov. Kot člani, tako se iz Ljubljane dekretira, pa se smejo smatrati samo tisti, ki so za leto 1920 že plačali članarino. Ker kmetje po veliki večini doslej še niso imeli prilike plačati članarino, hočejo liberalci in njihovi samostojni kompanjoni poagilirati med svojimi pristaši, da hitro plačajo, da vstopijo novi člani, in tako podružnice dobiti v svoje roke. Naše kmete pa bi lepo vrgli vun ali pa jih postavili pod liberalno-samostojno kuratelo. Odločno ugovarjamo zoper te zlobne nakane združenih liberalčevih samostojnežev in nekaterih kmetijskih strokovnjakov. Opozorjamo predsedstvo v Ljubljani, naj podrejenim organom bolj gleda na prste. Svoje somišljenike pa pozivamo, naj se ne dajo prevariti od liberalnih sleparij in spletkarjev, temveč naj ostanejo s paznim očesom na braniku. Liberalci in Samostojneži ni nikdar nič zupa. Volitve za Kmetijsko družbo na Kranjskem se niso dovršene. Cemu ta velika naglica na Stajerskem? Ravno z naglico hočejo gotovi elementi oslepariti naše somišljenike. Zato somišljeniki, pozor!

„Zwettendorf.“ Ako greš s Pobrežja naprej po cesti, vidiš povsod v nemščini blesteči napis: „Zwettendorferstrasse.“ Človek gre in gre po tej Zwettendorferstrasse v trdnem prepričanju, cesta mora voditi v nek: Zwettendorf. Res vodi cesta skozi neko vas, ki že mora biti ta „Zwettendorf“, vendar kakega napisa, da nosi to selo v resnici to ime, ga ni nikjer. Pa smo zvedeli, da ima ta „Zwettendorf“ tudi lepo po slovensko doneče ime „Zerkovec.“ Pričakujemo, da posedajo vrli Zerkovčani še toliko evenka v žepu, da si bodo pri vходу in izhodu iz te lepe vasi pridrili tablo z napisom: Tej vasi se pravi že od nekaj Zerkovec! V javnost s slovenskimi napisi, saj smo vendar že dokaj časa v Jugoslaviji!

Na občni zbor SKSZ! V četrtek, dne 5. febr., se vrši v Ljubljani občni zbor SKSZ, ki ima važno nalogo, da obnovi v polnem obsegu Zvezino delovanje, ki je trpelo vsled vojske. In ne samo to! Občni zbor bo moral rešiti vprašanje, kako naj se Zvezino delo razširi in poglobi, da bo odgovarjalo zahtevam današnjega časa, moral bo ustvariti načrt za bodočost in obenem ukreniti vse potrebno, da načrt ne o-

stane mrtva črka na papirju, marveč se izvede in udeleži. SKSZ mora postati ne samo po imenu, marveč v resnici centrala za vse naše krščansko kulturno delo, močna centrala, ki bo oddajala življenjskih sil svojim članicam. Za tako centralo pa morajo članice, podzveze in društva, skrbeti same, kakor skrbijo telesa za osrednje življenjske organe, da morejo ti delovati za ude. Med centralo in članicami obstaja vedno tiha brezimenska pogodba: „Dam, da mi daš“ in „Storim, da mi storiš.“ Od dne do dne postaja bolj jasno, kako ogromne ljudskoizobraževalne naloge nas še čakajo. Mnogo, mnogo se je že storilo, mnogo več je še treba storiti. Zato je dolžnost vsakega, ki mu je pri srcu temeljita umstvena izobrazba in srčna vzgoja ljudstva, da podpre centralo za vsa kulturna delovanja. Naj se društva, ki so včlanjena v SKSZ, dne 5. februarja udeležijo po kakšnem odborniku obnega zbora Zvezinega!

Saleško okrožje JSZ. priredi v Saleški dolini 8. svečana tri poučne shode po ranem in po poznem sv. opravilu v Skalah za delavstvo v šoli I. razreda, popoldne ob 3. uri v Martinu pri Velenju v Društvenem domu. Na vseh shodih poroča načelnik JSZ. g. Josip Gostinčar, državni poslanec iz Ljubljane. Udeležite se shoda v obilnem številu brez izjeme moški in ženske! Nato se vrši tridnevni tečaj za kmetijske in delavske ter mladinske organizacije in o konzumnih društvih. Dne 9. in 10. svečana pa orlovski tečaj za telovadbo. Udeležite se ga Orli in Orlice od blizu in daleč. Za prenočišče se bode že oskrbelo.

Najlepšo zbirko za „Dar Svobode“ je sprejelo Mariborsko slovensko žensko društvo iz Brežic od g. dr. J. Zdolška v znesku 14.154 K 20 v. K temu so prispevale: Brežice 7376.26 K, Bizeljsko 134.2 K, Sv. Peter pod Sv. gorami 465 K, Zdole 310 K, Sevnica 1160 K, Videm 402.84 K, Sromlje 384 K, Kapele 369 K, Zakot 100 K, Kozje 770 K, Rajhenburg 1061.48 K, Planinska vas 10 K, Podsreda 137.62 K, Loč 20 K, Pišce 100 K, Podčetrtek 45 K, Dobova 100 K. Prav prisrčna hvala vsem cenjenim zbirateljem in zbirateljicam, predvsem pa g. dr. Zdolšku, ki je vodil celo zbirko.

Ptuj. Slov. pevsko društvo v Ptuj ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 12. svečana t. l., ob 20. uri v dvorani ptujske Citalnice.

Ženski shod v Celju se ne vrši dne 1. svečana, kakor smo poročali v „Gospodarju“, ampak dne 8. februarja.

Za zadružni tečaj v Celju se sprejemajo prijave do 8. februarja za zadružni tečaj v Mariboru, pa do 18. februarja. Pouk je brezplačen, udeleženci dobe zastoj vse potrebne tiskovine. S prijavo vred se naznani, če se želi, da se oskrbi stanovanje in hrana. — Zadružna zveza v Mariboru, Schillerjeva cesta 10.

Občeslovensko obrtno društvo v Celju sklicuje svoj redni letni občni zbor na nedeljo, dne 1. februarja 1920. dopoldne ob 9. uri v Narodni dom v Celje.

Zborovanje celjske skupine Slovenske ljudske stranke v petek, dne 23. januarja zvečer v dvorani Belega vola je bilo prav dobro obiskano. Govoril je poslanec dr. Hohnjec.

Gospodarska zadruga v Celju obvešča, da se nahaja nje pisarna v hiši pekovskega mojstra gosp. Maksa Janiča v Gosposki ulici, kamor se naj zadružniki in drugi zainteresirani obračati blagovolijo.

V Spilju se je izvršila te dni izmenjava kaznjencev med Jugoslavijo in Avstrijo. Avstrija nam je podarila 13 moških in 22 žensk, dobila je od nas 6 moških in 23 žensk.

Šolska mladina pri Sv. Barbari pri Mariboru je priredila v nedeljo, dne 18. t. m. igro „Zaviti darovi.“ Dne 25. t. m. se je igra ponovila. Čisti dobiček je namenjen revnim otrokom za nakup šolskih potrebščin. Dobremu uspehu pa se je zahvaliti naši vrli, požrtvovalni gđ. učiteljici Katinki Schweigerjevi. Vredno posnemanja!

Cenzura. In zopet ta pisemska cenzura! Od vseh strani nam dežuje v uredništvo raznih pritožb, da obležijo pri naši cenzuri pisma po cele mesece. S tem zavlačevanjem cenzuriranja trpijo večkrat trgovci in zasebniki občutno škodo. Gospodje od cenzure, nismo več v stari Avstriji, kjer se ni gledalo na osebno korist posameznikov, ampak le na gnilo piškavo Avstrijo! Nas objema Jugoslavija, treba je gledati tudi na osebno korist posameznikov, da bo naša ljudstvo zadovoljno z uradnim in s celo Jugoslavijo.

Zupnim uradom in ženinom-vojakom v pojasnilo. Za ženitev vojaški dolžnosti podvrženih oseb velja sedaj novi zakon. Podčas nikom in moštvo se zabranjuje ženitev, dokler so v stalnem kadru. Vsi začasno odpuščeni podčastniki in moštvo, se morejo ženiti, ne da bi prosili za to kacega odobrenja. Služba v kadru odgovarja prejšnji prezenčni aktivni službi pri vojaki. Deželni vladi prihajajo še vedno prošnje za ženitna dovoljenja naborni dolžnosti podvrženih oseb. Takih prošenj ni več predlagati, dokler je v veljavi sedanji zakon. V konkretnem slučaju je namreč ministrstvo vojne in mornarice pojasnilo, da je ženitev brez dovoljenja nedopustna samo za tisti čas, katerega vojaški obvezanec aktivno služi v kadru. Dovoljenja za aktivne vojake (kadrovec) izdajajo vojaška oblastva. Sicer pa ženitev vojaških obvezancev iz vojaških razlogov ni nikakor omejena. Zlasti se more tudi vsak rekrut, preden nastopi svojo službo v kadru, poljubno oženiti in ne potrebuje za to nikakega dovoljenja. Ženitev je zabranjena samo kadrovcem, to so vojaki prvega poziva, ki služijo svoj predpisani rok pri kadru, in pa dalje služeči podčastniki.

Podučni tečaj pri Sv. Križu pri Slatini se je vršil v torek dne 27. januarja. Vodil ga je poslanec dr. Hohnjec. Poslušalec je bilo toliko, da so male-

dane napolnili prostore Društvenega doma. Načela, ki jih širi naša izobraževalna organizacija, prevladujejo v celotnem rogaškem okraju.

Podučni tedej. ki ga je 22. januarja priredila Krščanska socialna in Kmetijska zveza za Posavje v Brežicah je bil zelo številno obiskan. Predavala sta dr. Hohnjec in Vl. Fušenjak.

Mermoljevi štori. Znani poglavar Samostojne na Stajerskem Ivan Mermolja se hoče proslaviti ne samo s črešnjami in 30.000 K, ampak se je spravil sedaj tudi na šore v graščinskih gozdih. V „Kmetijskem listu“ obljublja sedaj svojim kimovec šore v posekanih gozdih graščine „Jareninski dvor.“ Dne 1. novembra 1919 je obljuboval v Jarenini na cerkvenem trgu drva in steljo, a ker drv ni mogel dobiti, se je spravil sedaj na šore. S štori bo sedaj tovil glasove za svojo Samostojno. Živijo Mermoljevi „samostojni“ štori!

Volite samo kmeta povdarja Samostojna. Pri volitvi predsednika kmetijske družbe je pa naša stranka glasovala v resnici za kmeta v pravem pomenu in sicer za kmeta, ki si je z delom svojih rok dopomogel do kmetije. Samostojna je pa glasovala za „kmetijskega strokovnjaka“ in dolgoletnega uradnika. Uradnik je pač uradnik, pa naj bo uslužben kjerkoli.

Učimo se od njih. Socialna demokracija je začela po vzgledu čehoslovških sodrugov pobirati posebni davek za volilni fond. Visokost tega izvanrednega stranknega davka za volilni fond je odmerjena v razmerju mesečnega zaslužka posameznega člana stranke. Kdor zasluži mesečno 500 K, plača 1 K. Od 500 K do 1000 K zasluži 5 K. Nad 1000 K mesečnega zaslužka 10 K izvanrednega davka. Od tega volilnega davka dobi krajevna politična organizacija 20%, okrajna 20%, okrožna in deželna 20%. In 20% dobi osrednji volilni fond. Pri nas se pa godrnja, ako kdo plača letno 1 K za stranko in če plača 24 K za „Gospodarja“. Učimo se od socialistov požrtvovalnosti za stranko.

Požar. V nedeljo, dne 18. januarja ob 11. uri ponoči je začelo goreti pri Stefanu Lah, mizarju in posestniku v Framu. Zgorelo je vse, razven goveje živine, katero je z lastno smrtno nevarnostjo komaj rešil iz plamenov. Kako je ogenj nastal, je neznan. Prosimo usmiljena srca, da prihitijo ubogi družini, kateri je sredi zime uničeno vse, z odprtimi rokami na pomoč.

Ukradena krava. Posestnici Katarini Zumer v Cirkovcah je bila ponoči, dne 21. januarja iz hleva ukradena krava črno-belo-lišaste barve. Kdor bi kaj zvedel o tej drzni tatvini, naj sporoči imenovani posestnici proti nagradi 1000 K.

Naša pota. I. Kulturno-politična predavanja. Izdaja SKSZ. V Ljubljani 1919. Str. 96. 3 K. — S. K. S. Z. je s tem zvezkom začela vrsto poljudno-znanstvenih publikacij. Poljudnoznanstvenih v najboljšem pomenu besede: tehtna vprašanja so obrazložena znanstveno-resno v lepi, preprosti besedi. Pisatelj Pinžgar razlaga v uvodnem sestavku nalogo S. K. S. Z. na podlagi štirih besed v njenem naslovu. Naš temeljit modroslovec dr. Aleš Ušeničnik razlaga v dveh razpravah socializem po pojmovanju socialne demokracije in krščanski socializem ter razmerje med Cerkvijo in državo in vprašanje o ločitvi obeh. Dve nadaljni razpravi se bavita s civilnim zakonom (dr. J. Fabijan) in razporoko (dr. C. Zupan), zadovajma, ki jih posebno ljubijo vsi kulturni bojovníki. Dr. J. Mohorič razmotriva slednji politični položaj. Ta razprava se mora po večmesečnem razvoju seveda izpopolniti. Naj sledi za I. zvezkom „Novih potov“ že kmalu drugi, enako skrbno zbran in izveden! Vsega priporočila vredno!

Mariborske novice.

Die Zveza und die Windischen müssen auss! V delavnici na koroškem kolodvoru so se pred dnevi odigravali prizori, ki niso samo krajevno-strankarskega, ampak tudi splošno narodnega značaja in se tičejo tudi državnih interesov. Razlegel se je klie: Die Zveza und die Windischen müssen auss! (Zveza in Slovenci morajo ven!) Zbrala se je drhal do 400 mož, šla pod svojimi voditelji dobro organizirana od delavnice do delavnice, napadala delavce, ki so bili znani kot Slovenci ali kot člani narodno-socialne zveze, jih zasramovala, zmerjala, suvala ter vrgla iz delavnice s prepovedjo, da ne smejo nič več nazaj. Prvi je bil napaden član naše Strokovne zveze in navdušen pristaja naše stranke Karba. Za njim po vrsti še drugi, vsak kdor je bil osumljen, da je Slovenec ali celo še član kakšne slovenske strokovne železničarske organizacije. Ta predrznost in nemškonskonalna zagrizenost sodrugov, ki tako radi povdarjajo svojo mednarodnost, je zares brezmejna. Če ne pojde drugače, jim bo treba s silo vtepati prepričanje, da mora biti Slovenec v Mariboru nemškutarjem vsaj — ravno praven.

Protestni shod Strokovne zveze. V sredo zvečer je priredila Jugoslovanska strokovna zveza protestni shod v Flosarjevi ulici proti nasilju mednarodnih socialistov zoper narodno čuteče železničarje. Udeležba je bila izvanredno velika in razporejen je zelo razburjen. Govorniki so govorili zelo temperamentno in bili neprestano prekinjeni od ogorčenih medklincev. Prvi je govoril prizadeti železniški delavec Karba in opisaval svoje dogodke, kako se je nanj vrgla drhal in ga s silo vrgla iz delavnice. Potem je nastopil prof. dr. Capuder in v sarkastičnih izrazih žigosal razmere na železnici. Opisaval je, kako smo se veselili spremembe na železnici v nadi, da bo na njih zavladal zopet naš jezik. Odkar pa vlada zveza „I“ s JSDS, lezemo zopet nazaj v staro nemškutarški tir

Govorili so še: delavec Ver, ki se je izkazal izber-nega ljudskega govornika, železničar Veronik, trgovski nastavljenec Kmetec, tajnik Žebot. Obravnave je vodil tovariš Krepek. Slednjič je predlagal in utemeljeval dr. Lenard dodatno resolucijo zoper laški imperijalizem in ententarski kapitalizem. Resolucije, ki so bile sprejete, se glase: 1. Najodločnejše protestiramo proti nasilju socialnodemokratskega in nemškega delavstva. 2. Zahtevamo, da se odstranijo iz delavnice vsi nemški socialni demokrati in komunistični elementi, predvsem njihov vodja Nachtigall in vodja delavnice Ogrinc. 3. Pozivamo vlado, da takoj izžene iz Jugoslavije komunističnega voditelja napadov na Slovence Konrada Wallisch, ki je nedavno prišel iz Ogrskega, očitno poslan od tamošnjih komunističnih organizacij. 4. Odločno protestiramo pri tej priliki proti laškemu in ententnemu imperijalizmu, ki hoče zaslužiti 900.000 najboljših Jugoslovancev. 5. Zahtevamo, da se takoj ustavi nemškonskonalni komunistični list „Volksstimme“, ki hujska proti državnim interesom. 6. Ker sedanja demokratsko-socialistična vlada noče, čeravno je poučena, ničesar storiti proti preganjanju slovenskega delavstva v Mariboru in okolici, izrekamo tej vladi popolno nezaupanje. Shod se je zaključil s petjem pesmi „Lepa naša domovina.“

Graški otroci v Maribor. Mariborska internacionala se poteguje na vso moč, pobira podpise in agitira, da bi sprejel naš obmejni Maribor 200 graških otrok v oskrbo in prehrano. Za tem internacionalnim človekoljubjem tiči zajec germaniziranja komaj Nemcem iztrganega Maribora. Ako bi došli res ti nemški otroci v Maribor, potem bodo zahtevali internacionalci za nje nemške šole. Opozorjamo državno oblast, da odločno prepove tozadevno pobiranje podpisov in razširjanje onih letakov o sprejetju graških otrok. Maribor je ilak prenapolnjen z ubogimi invalidi in njih nepreskrbljenimi otroci, ki dan in noč beračijo po cestah, kavarnah in gostilnah. Med beraškimi otroci je največ nemških. Naša dolžnost je, da preskrbimo in prehranimo v naši sredini bivajoče sirote, ne pa, da si pokličemo iz samega nemškega — Gradca še celih 200 beračev, ki bi naj povzdignili in podprli nemštvo-internationalno obmejnega Maribora. Državne oblasti, pozor!

V Mariboru je zmanjkalo kruha, vsemogočni g. Voglar, pomagaj! Pomariborskih kavarnah ni več dobiti kruha. Pekli mislijo na štrajk, ker ni moke. Pfeifer in Voglar, ki sta javno zagotavljala demokratsko vseodpomočje glede prehrane, zganita se! Pred JDS-politiko v Mariboru bi naj prednjačila prehrana. Dr. Pfeifer-Voglarjeve obljube vodijo v štrajke!

Novo revirne nadzornike namerava naša vlada imenovati med naše mariborske policije. Med kandidati za revirnega nadzornika je tudi Jernej Remec, nezmožen človek

Remec niti slovenski ne zna, pa bi naj postal revirni nadzornik! G. policijskega komisarja tem potom opozarjamo, naj si resne premisli, koga bo predlagal revirnim nadzornikom. Priporočamo mu za to službo narodno zavezane in zmožne redarje, ki ne bodo samo ljubčki sedanjega revirnega nadzornika Najdiča, ki je razobesil italijansko zastavo v Trstu ob prihodu Italijanov. Najdiča, s katerim je skrajno nezadovoljna celotna mariborska policija, bi tudi priporočili vsevidnemu očesu dr. Senekoviča.

Hölttschl-Pfeifer. Kateremu obmejnemu Slovencu ni v prebriskem spominu znani nadučitelj in vodja Südmarkinega gibanja ob naši meji — Hölttschl. Ta Hölttschl s svojo pangermansko propagando in s svojimi strupenimi članki, katere je obelodanjal v „Marburgerici“ v letih 1902 in 1903, je Slovincem ravno toliko škodoval, kot preko meje pognani pastor Mahnert. Seve, Hölttschl, ki je bil previdnejši od Mahnerta, se ni nič zgodilo, ko je zavladala v naših obmejnih krajih Jugoslavija. Kot nagrado za pobijanje slovenstva je sprejel naš nemškofilni Pfeifer Hölttschla v mastno službo na mariborskem magistratu, kjer ga drži v svojem objemu in ga brani kot spokornika. Mi pa vemo, da ta zloglasni Hölttschl ne miruje še danes, ampak je zaveznik dr. Mravlagga. Saj ravno ta Pfeiferjev Hölttschl je hotel na vsak način poriniti Mravlaggu v roke Repniggovo posest v St. Ilju, katero je že bil kupil narodno zaveden in odličen Slovenec. Pfeifer namerava porabiti Hölttschla kot agitatorja pri občinskih volitvah v Mariboru. No, Hölttschl bo že porinil Maribor na voz nemške internacionale. Hölttschl-Pfeifer, lepa družba!

Voglar v zaprti kočiji. Mesto da bi se brigal šolnik Voglar za svoj stanovanjski urad in izpolnil svoje obljube glede kruha za Maribor, pa se vozari v zaprti kočiji k Sv. Jakobu v Slov. gor. na razne sestanke v zadevi občinskih volitev. Ker vemo o Voglarju, da je strasten agitator meščansko-kapitalistične-liberalne stranke, one stranke, katere sedaj tako imenitno vlada v Jugoslaviji, da se ji smejejo tuji narodi, domači državljani pa vzdihujejo, ker vidijo, da take gospodarstvo mora uničiti vse, kar smo si pridobili, ker vemo, da v Slovenskih gorah ni skoraj nobenega človeka, ki bi bil pristaš te JDS stranke, si mislimo, da je prišel Voglar k Sv. Jakobu zavoljo zveste sestre liberalcev — Samostojne. Gotovo je sicer, da g. Voglar ne bo ničesar dosegel, saj so vsi volilci Slovenskih gor tako pametni, da si bodo volili v občinske odbore može, katerim je kaj na blagostanju občin, može, ki so znani kot poštenjaki, odločni narodnjaki in katoličani. Pa vendar je mogoče, da bi v občine vsled te agitacije lahko se zasejal prepir. Kdo bi ga imel na vesti? Ali ne prazni obljubar Voglar? Saj je glavno delo njegove stranke, da dela nemir in nezadovoljnost; blagor ljudstva pa ji je deveda briga. Nikakor ni verjetno, da bi osrečil g. šolnik samo St. Jakobčane s svojim skrivnostnim obiskom;

opozarjamo druge župnije in občine okoli in blizu Maribora, naj dobro pazijo, da se po delu tega in njemu enakih gospodov ne bode vsejal prepir v naše vrste, v našo Kmetisko Zvezo, v kateri so vsi volilci, najsi bodo kmetje ali viničarji, katerim je res blagor občin na srečo.

Slovanska Citalnica v Mariboru. Občni zbor se vrši v soboto, dne 31. t. m. ob 20. uri v njenih prostorih v Narodnem domu z običajnim vspešnim letnega občnega zbora. Vljudo so povabljeni vsi njeni udje.

O narodnih cerkvah predava danes zvečer ob 8. uri v dvorani JSZ (Flosarska ulica) vseučilišni profesor dr. M. Slavič. K udeležbi vabi SKSZ.

Zahvala. Jugoslovanski akademiki v Mariboru izvršujemo prijetno dolžnost, da se tem potom zahvalujemo vsem onim, ki so pripomogli h krasno uspelemu akademskemu plesu. Predvsem izrekamo iskreno zahvalo našemu velezaslužnemu in neumorno delavnemu pokrovitelju g. primariu dr. Ivanu Matko. Nadalje se zahvaljujemo vsim narodnim damam, na čelu jim gospe dr. Rosinova in dr. Graselličeva, ki so neumorno sodelovale pri bledih. Zahvalno nam je omeniti marljive gospodične, ki so nam oskrbele kobilone. Naše tola zahvala gre tudi g. Friedlu, hotelirju pri „Meranu“, in g. Jančarju, hotelirju pri „Zamorcu“ za darovano vino. H koncu se zahvaljujemo vsem cenjenim gostom, ki so posejili naš ples, ter tako pripomogli k lepemu moralnemu in gmojnemu izidu istega.

Maribor. Ob 8. uri zvečer 28. t. m. je začela goreti tovarna usnja tverke Albert Badel. Posrečilo se je omejiti požar, da se ni razširil.

Skozi Maribor so se peljali sinoči češki legijonarji v Čehoslovasko.

V spomin blage rajne gđe. Mare Koprivnikove so nabrale mariborske Slovenke za Dijaško kuhinjo 400 K. Prisrčna hvala!

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Mesto venca na grob 1. reškega Jugoslavana dr. Andrije Bakarčiča so darovali njegovi pogrebci pri Balonu in v Nar. domu 500 K. Prisrčna hvala!

Repertoire mestnega gledališča v Mariboru: Jutri v soboto, dne 31. januarja uradniška predstava „Gaudeamus.“ V nedeljo, dne 1. februarja, popoldne ob 15. uri ljudska predstava „Nioba“, zvečer ob 19. uri „Reveček Andrejček“ v čast tujcem, ki pridejo na planinski ples. V ponedeljek, dne 2. februarja, pop. ob 15. uri, dijaška predstava „Matiček se ženi“, na zvečer „Taifun“, ab. B-21. V torek, dne 3. februarja „Brez denarja.“ B-22. V četrtek, dne 5. februarja bo „Nebesa na zemlji.“ A-23. V delu je „Hasanaginica“, za uprizoritev se delajo velike priprave. Ravnateljstvo prosi, da bi gospodje uradniki za uradniško predstavo, ki je v soboto, in dijaki za dijaško predstavo, ki je v ponedeljek, dvignili vstopnice že pri dnevni blagajni.

Razgled po svetu.

O priliki ustoličenja novega tržaško-koprškega škofa mrs. Angela Bartolomasiya prinaša „Edinost“ naslednje statistične podatke o tržaško-koprski škofiji po zadnjem šematizmu iz leta 1918: Združeni škofiji imata 16 dekanatov. Od tej je 11 čisto jugoslovanskih, 5 pa mešanih jugoslovansko-italijanskih. Čisto italijanskega ni nobenega. V obeh škofijah je okroglo 258.000 Jugoslovancev in 137.000 Italijanov. Taka je torej narodnostna sestava tržaško-koprške škofije. Tržaška in koprška škofija nista bili nikdar italijanski, ampak mešani. Vedno je bil, zlasti kar se tiče tržaške škofije ogromen del — po dve tretjini, tri četrtnine, sedem osmin jugoslovanski. Škofija je imela namreč zdaj večji, zdaj manjši obseg. Samo sedež škofije je bil italijanski; ali bolje rečeno: tudi na sedežu škofije, posebno pa v Trstu, je bilo prebivalstvo vedno mešano — tudi v starih časih.

Zalost Madžarov v Budimpešti. Iz Budimpešte zvemo, da je mirovna pogodba, izročena Madžarski, Budimpešto tako užalostila, da so razobešene po cellem mestu črne zastave, ulične svetilke so zavite v črnino, časopisi so izšli s črnim okvirjem, vse delavnice, trgovine in uradi so zaprti. Vendar vsa ta žalna obleka, v katero se je zavila ponižana Madžarska, bo zamen.

V Bački trgajo koruzo. Vsled neugodnega vremena v jeseni je ostalo v Bački zelo mnogo koruze zunaj, katero sedaj prav pridno pospravljajo.

Prireditve.

Razvnanje. Prostovoljna požarna bramba v Razvanju pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 1. februarja v gostilni Franca Černe veselico z mnogovrstnim in zanimivim programom. Začetek ob treh popoldne. Vstopnina 3 K. Čisti dobiček je namenjen Gasilnemu društvu. Pridite v obilnem številu!

Zrkovci pri Mariboru. Naša Požarna bramba priredi v nedeljo, dne 1. februarja v gostilni Roiko na Spodnjem Pobrežju svoj bal. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina v predprodaji 3 K, pri blagajni na dan prireditve 4 K. Svira lastna godba. Za gostne obiskovalce je na razpolago ob petih popoldne voz pri gostilni „Andrej Hofer“ pri Sv. Magdaleni. Za množtevilen obisk prijateljev naše prostovoljne požarne brambe iz Maribora in okolice prosi vljudo — načelstvo.

V Smartnu pri Velenju priredi v nedeljo, dne 1. svečana okrožno delavsko tajništvo JSZ gledališko predstavo ob treh popoldne „Zenitev na kmetih.“ Pred igro je podučen govor.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Tegetthofova ulica števil 11.

Telefon števil 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Mala naznanila.

Kupimo prazne vreče. Ponudba na „Balkan“ trg, šped. in komis. del. družba v Mariboru. 42

Štjancic Andrej, trgovec v Račah prodaja 1000 komadov svežih jajc. 68

Fekarija na Spodnjem Štajerskem ali na Hrvaškem se vzame v najem. Naslov v upravnisti listu. 60

Les

rezan, tesan, okrogel, drva in ogije kupi v vsaki množini

„Sever“

družstvo lesnih industrijalcev dravske doline

MARIBOR

Tegetthofova cesta 45.

Cebelni vosek,

suhe satine in odpadke, sveč kupuje po najvišji dnevni ceni J. Kopač, svečar v Ljubljani, Gospodarska cesta 90, Spodnja Šiška. 1799

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Krojaškega učenca iz poštene hiše sprejme takoj Alojz Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 26

Jesenske prasce in več vozov prodaja Tratenšek Sv. Jurij ob Pesnici. 74

En svilnat robc in ena črna jopica na prodaj. Fontana, Maribor, Tegetthofova ulica št. 14, II. nad. 68

2 lapa harmonija na prodaj v Mariboru, Tegetthofova ulica št. 64, I. nadstropje. 65

„Vardar“

sladna kava na debelo in drobno!

glacirana in neglacirana odprta v vrečah, kakor tudi glacirana v zavoj po 200 in 500 g poljubno množino po najnižji dnev. cen. prodaja

Jvo G govič.

Glavni trg števil 21
podružnica MARIBOR.

Želim mesta oskrbnice ali gospodinj na deželi. Razumem vsa v ta poklic spadajoča ženska dela in ne gledam na veliko plačo, ampak prijazno ravnanje. Naslov tukaj. 73

Gostilna se prodaja v Mariboru v bližini kolodvora. Naslov v Mlinški ulici št. 15. 75

Alojzij Gnuišek

kom. skladišče Maribor,

Glavni trg 6. 1 srajca,

lepo pisana z ležečim

ovratnikom, dobro šiva-

na 1 komad 85 K, 1 p.

črnih ženskih nogavic

38 K, trgovcem popust,

črn in bel sukanec po

dnevni cenah.

Išče se priprosta, resna žena, ki je vajena živeti na deželi. Znat mora navadno in nekoliko boljše kuhinjo, oskrbovanje perutnine, krav in svinj ter obdelovanje zeliščnega vrta, sploh vse, kar spada h gospodinjstvu. Ponudba z navedbo plače na graščino Štajahof pri Radgoni. 28

Slovinci širite „STRAŽO“

ZAHVALA.

Našo preljubo

73

Maro

smo spremili 25. t. m. k zadnjemu počitku. Spreved nam je bil dokaz, da jih je mnogo s spoštljivostjo spoznalo vso nežno dobroto tega dobrega srca, to tiho in redko spostovanje dela in pravičnosti, in vso to skromno plemenitost njene blage duše. Izrekamo tem potom zahvalo vsem, zlasti pa tistim, ki so poklonili v tako nepričakovanem broju rože in vence za njeno poslednjo pot. Posebno zahvalimo „Glasbeno Matico“, „Zvezo trg. vskih nastavljenec“, in „Petrolejsko prometno družbo“ ter nje spoštovanega šefa, gospoda J. Mahorko za iskreno izraženo sočutje o priliki izgube naše nepozabne Mame.

Maribor, 27. jan. 1920

Težko prizadeta in potrta

rodbina Koprivnikova.

Nadomestiti

se zamore popolno pomanjkanje bombaževega blaga, oziroma zelo visoka cena istega, z barvanjem domačega platna za poletno obleko.

Barvam

moško in žensko obleko svetlo in temno, v modri, rjavi, črni, sivi in zeleni barvi.

Izdelam

za žensko obleko ubeljeno domače platno, najmanj 8-10 m dolgo kot modro (plavo) tisk (po vzoren).

J. Dinterič.

Velikovec, Koroško.

NAZNANILO!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem 15. t. m. prevzel staro renomirano veletrgovino

Oskar Reiter-jevo v Slovenjemgradu

katero bom vodil v istem velikem obsegu kakor moj prednik.

Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bo omogočala svojim cenj. odjemalcem v vsakem oziru ustrezati.

Posebno važnost bom polagal na solidno, prijazno točno in hitro postrežbo.

Imel bom vedno veliko izbiro manufakturnega, specerijskega in železninskega blaga, katerega bom oddajal na drobno in debelo.

Kupujem vse deželne pridelke po najvišjih dnevni cenah.

Za obilen obisk se priporočam.

z odl. spoštovanjem

Alojzij Dular.

Izurično uradnico

stenografino sprejme
dr. R. Pipuš, odvetnik
v Mariboru. 61

Častna izjava!

Izjavljam, da so vse vesti in govornice, katere sem razširjal o gospodični Mariji Vunderl nerresnične in neutemeljene ter jih tem potem javno prekličem. Za jedno se zahvaljujem gospodični Vunderl da mi je odpustila in ni nastopila kazenskega postopa proti meni.

Maribor, 26. jan. 1920 66

Stanko Markovič

E. KOHNSTEIN in A. REISMAN

trgovina z usnjem
MARIBOR
GRAJSKA ULICA 20

priporočata slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega usnja ter čevljiarskih potrebščin po najnižjih cenah. 52

Lesni trgovci!!

V zelo prometnem trgu na Sp. Štajerskem bi bila izvrstna trgovina z deskami in latami. — Prostor zelo pripraven zato ter prodajo lesa bi prevzel trgovec posestnik iz omenjenega kraj. Ponudb.

p. „dober uspeh“
na upravn.
„Straže“ 69

Zimnata, kakor tudi prvovrstna svilnata mlinska sita

(bajtli) iz Švice za moko vseh vrst se dobe v trgov.

Avgust Čadej, Ljubljana,

Kolodvorska ulica št. 35, nasproti „stare Tišlerjeve gostilne“. 35

Sobarico,

iz boljše rodbine sprejme veletrgovca A. Rupp, Osijek Kolodvorska cesta 34. (Slavonija) Rodbina obatoji iz 2 oseb in kuharice. Zagotovljeno ji je dobro ravnanje, hrana in plača. Dopise če mogoče s sliko, katera se vrne. Službe dobe lahko sobarice in kuharice v Osijeku tudi pri drugih znanih rodbinah. 55

Pšenične otrobe

cele vagone

Ferdo Sert,

uvoz
in
izvoz

v vsaki množini tudi

se dobivajo pri tvrdki

Koroška
cesta št. 21

Potrebujete trpežne

?čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri
Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne čevlje, po najnižji ceni tako tudi galanterijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna!

Cene brez konkurence!

Združene veletrgovine

ANTON KOLENC, ELKBACHER
CVENKEL IN RAVNIKAR

v CELJU

se priporočajo k nakupu na debelo žita, mlevskih izdelkov, kolonijalnega in raznovrstnega tu- in inozemskega blaga.

Točasno imamo oddati: fini špirit, milo, oves, svinjsko mast in kisovo kislino. 58

Dražba

konjskega gnoja v državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani dne 4. februarja 1920. ob 10. dopoldne za leto 1920.

Vodstvo državne žrebčarne.

Razglas.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani rabi za plemenitno dobo 1920 i. s. od 15. februarja do 10. julija t. l. postajevodje in moštvo za žrebčarsko službo na plemenitih postajah v Sloveniji.

Neaktivni bivši žrebčarji se s tem vabijo, da se do 8. februarja 1920 zglase pismeno ali ustmeno pri državni žrebčarni na Selu, pošta Moste pri Ljubljani.

Plača: Vojaške pristojbine s primerno doklado.

Vodstvo državne žrebčarne.